

50 Aars Forløb at faa denne Del af Grundlovens Løfter ført igennem, delvis saaledes, at Folket faar Indflydelse paa Styrelsen af Kirken. Det ærede Medlem vil ikke have dette Grundlag ført videre, vil ikke have Ministerens Medhjælp, vil have gennemført det Forslag, som han har stillet op, og som efter min Mening i alt Fald er temmelig umuligt, og hvis Gennemførelse her i Tinget uhjælpelig vil standse Sagen nu og maaske for lange Tider. Det er det ærede Medlems og de socialdemokratiske Medlemmers Standpunkt; derfor er det, at en af de ivrigste Modstandere af Præsterne i Pressen har kunnet sige om det ærede Medlems Begrundelse af sit Forslag, at det var ham vederkvægende. Det ærede Medlem, som ved første Behandling af Lovforslaget talte imod en Kommissions Nedsættelse, er nu kommen saa vidt, at han sagde — det var i alt Fald Meningen — at saaledes som Udvalget havde arbejdet, var Begrundelsen for Kommissionen noget stærkere, og at det ærede Medlem var i Færd med at gaa over til Kravet om at faa en Kommission nedsat. Jeg skal ellers ikke udtale mig om hans Bevæggrunde dertil; dem kender han bedst selv, men jeg skal nævne det Faktum, at han er ved at gaa over til den Mening, at vi nu skulde have en Kommission, skønt han tidligere har haft ganske den modsatte Mening. Nu er det saaledes, at adskillige af dem, der ønske en Kommission, ønske den alene, for at Lovforslagene skulde standses og ødelægges, men jeg erkender ogsaa, at adskillige af dem ville have Lovforslaget fremmet; det er netop det vanskelige med Hensyn til en Kommissions Nedsættelse, at Kravet kommer fra helt forskellige Synspunkter. Hvis jeg troede, at en Kommissions Nedsættelse vilde fremme Sagen, skulde ingen være villigere end jeg til at ønske den nedsat. Men jeg kan med min bedste Villie ikke se, at det vil fremme Sagen. Jeg tror, at det første, der vil ske — det bliver jo Rigsdagens egen Sag, om den vil kræve en Kommission nedsat — vil være en Strid om, hvem der skal ind i den, ikke saaledes at forstaa, at Rigsdagen ikke skulde kunne enes om, hvem den selv vilde sætte ind, men saaledes, at man vil strides om, hvorledes Kommissionen skal sammensættes. Rigsdagen vil — saaledes som Reglen har været ved de fleste Kommissioner — ønske, at der kommer saa mange Rigsdagsmænd ind i Kommissionen, at de i alt Fald faa Hovedindflydelsen. Men uden for Rigsdagen, navnlig i gejstlige Kredse, har man slet ikke den Me-

ning; der vil man have en egentlig kirkelig Kommission, en Kommission, hvor Præsterne og de kirkeligt sindede Lægmande have den aldeles overvejende Indflydelse, og fra andre kirkelige Kredse vil man have en udelukkende kirkelig Kommission, hvori Regeringen slet ingen Deltagelse eller Lod har. Naar man saaledes faar nedsat en Kommission og faar dannet en Form for dens Sættning, vil en stor Del paa Forhaand være misfornøjede med den og sige, at det var slet ikke det, vi mente, og de ville paa Forhaand straks have Mistillid til, hvad Kommissionen kunde udrette. Det er allerede en stor Fare. Men dernæst tror jeg, at det vil være vanskeligt for Kommissionen at føre Sagen videre. Vi have allerede haft omhyggelige Kommissionsarbejder paa dette Omraade, og der er ført mange Forhandlinger om denne Sag i Vinter — ikke alene her paa Rigsdagen, men ogsaa uden for. Jeg har lagt Mærke til, at der baade ved Møder og i Pressen har været mange, som have sagt: Det Punkt kunde vi ønske anderledes. Men nogen Paavisning af, hvilken Ordning de ville have i Stedet, have vi set saa uendelig lidt af. Derfor tror jeg, at det vil være meget vanskeligt at føre Sagen videre, og at der ikke vil komme noget ud af at gaa den Vej; men det er, som sagt, noget, jeg ikke tidligere har forhandlet med Rigsdagen om, og derfor har jeg altid sagt, at det er en Sag, som Rigsdagen for sit Vedkommende — der er jo ogsaa indgivet Andragende til den om en Kommission — selv maa tage Beslutning om. Men jeg tror ikke, det er Vejen, man skal gaa. Jeg ser nu godt, at medens der ved første Behandling kun var eet Medlem, saa vidt jeg erindrer, der talte om at gaa til en Kommission, er der ved denne Behandling 3 Medlemmer, der tale derom. Men jeg er bange for, at det i Stedet for at være en Vej, ad hvilken vi i Virkeligheden naa frem til det Maal, vi dog alle maa kæmpe for at naa, saa sandt vi have den Tanke her, at Befolkningen skal til at tage Del i Styrelsen af Kirkeforholdene, vil det snarere vise sig at blive en Glipsti, som standser Forhandlingen og maaske bringer den til at gaa i Dødvande som tidligere. Med disse Bemærkninger over for en Del af de her faldne Udtalelser kan jeg slutte. Der er imidlertid stillet et Ændringsforslag uden for Betænkningen af det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 4de Valgkreds (Svendsen). Dette Ændringsforslag har jeg i og for sig ikke saa meget imod. Men jeg tror, at det, jeg